

- *Oda Genel Kurulları yapıldı*
- *Uluslararası Muhasebe Konferansı*
- *Muhasebe standartları uyumlaştırılmasında geri adım*

Ekonomik Rapor

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi

tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmobil.org.tr

e-mail:alid@turmobil.org.tr

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.

Ostim 36. Sk. No:5/C-D

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 08 Haziran 2010

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayımlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya

tamamı alıntı yapılamaz

Yeni dönem, yeni hedefler

Türkiye son günlerde peş peşe çok önemli gelişmeler yaşıyor. Gerek dış politikada, gerekse iç politikada beklenmedik gelişmeleri yaşadık. Ayrıca son dönemlerde artan terör saldırıları ve şehit cenazeleri ile hüzünlü günler yaşadık.

Ülkenin yoğun gündemi içerisinde Odalarımızın büyük bölümü genel kurullarını tamamladı. Üç yıl için görev yapacak, yönetim, denetim, disiplin ve TÜRMOB delegelerini belirlediler. Nispi temsil sistemi ile yapılan bu seçimlerin mesleğimize etkilerini önümüzdeki günlerde yaşayarak göreceğiz.

Mesleğimiz açısından yeni bir döneme girdik ve bu yeni dönemde de ortak paydamızın mesleğimiz olduğunu bilerek ve bu ortak paydayı tüm politikaların önüne koyarak çalışmaya devam edeceğiz.

Genel kurullarımızı, diğer meslek örgütleri ile kıyasladığımızda oldukça yüksek katılımı gerçekleştirdiğini söyleyebiliriz.

Meslektaşlarımız mesleklerine ve mesleki sorunlarına sahip çıkmıştır. Meslektaşlarımız meslek örgütlerine sahip çıkmıştır.

Genel kurullarımız, mesleki sorunlarımızın tartışıldığı, yeni proje ve hedeflerin ortaya koyulduğu, gelecek yol haritamızı belirlemeye yönelik görüşlerin sunulduğu bir ortamda gerçekleşmiştir.

Yaşanan seçim sürecini geride bıraktık. Tüm meslek camiamız, seçim yarışını geride bırakarak, mesleklerine, meslek örgütlerine ve meslek mücadelesine birlikte sahip çıkmalıdır.

Bizim mesleğimiz ürettiği hizmetlerle, kamu yararına katkı

sunmaktadır. Ülke ekonomisinin gelişimine sunulan her katkı, yarınlara umutla bakmamızı sağlayacaktır. Yeni dönemde, yeni hedeflerimize, birliğimiz, dayanışmamızı koruyarak emin adımlarla yürümeye devam etmemiz gerekiyor.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Başkan Yardımcısı

Oda Genel Kurulları yapıldı

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Odaları ile Yeminli Mali Müşavir Odaları üç yıl görev yapacak Yönetim, Denetim, Disiplin ve delegelerini seçti.

Nispi temsil sisteminin ilk defa uygulandığı odaların seçimlerinde üç yıl için görev alacak yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri seçildi. Ayrıca delege seçimleri de gerçekleştirildi. İstanbul SMMM Odası Genel Kurulu'nda konuşan TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker, muhasebecinin bilgi ürettiğini, sıkıntılarının, ürettikleri bu bilgiyi satın alacak kullanacak kesimi yaratamamaları olduğunu anlattı.

Son yıllarda tahsilat yapamama sorunlarına dikkati çeken Türker, "Müşterilerimizin yüzde 75,5'inin

son 3 yılda ciroları azalmış. Bir tek yüzde 5,9 müşterimizin ciroları artmış" dedi.

Meslek örgütünün tek sorununun eğitim olduğunu dile getiren Türker, meslekte ilk kural olarak başka meslek mensubu aleyhinde konuşulmaması gerektiğinin altını çizdi. Sürdürülebilir bir muhasebe dünyası yaratmaları gerektiğini dile getiren Türker, 1993 yılından bu yana çağdaş demokratların Ankara'da iktidar oldukları günden bu yana hiçbir sınavda başörtüsü kavgası yapılmadığını ifade etti.

Muhasebecilik mesleğinin özgürlük mesleği olduğunu ifade eden

Türker, "Birileri muhasebe meslek mensuplarını birbirlerine kırdırmak için uğraşıyorsa ben hayatta var olduğum sürece cesedimi çiğnerler, bunu ancak gerçekleştirirler" dedi.

Yahya Arıkan, İSMMMO'nun seçimli 21. Olağan Genel Kurul toplantısında yaptığı konuşmada, meslekte kilometre taşlarında hep birlikte mücadele ettiklerini, şimdi hep beraber yeni projeler, yeni hayaller, yeni başarılar peşinde olduklarını söyledi.

Ekonomisi güçlü, bağımsız Türkiye yaratmanın anahtarının vergi olduğuna işaret eden Arıkan, "Bu anahtar iyi değerlendirmeli, süre-

Dr. Masum TÜRKER

li işlevsel tutmalıyız. Adil bir vergi sistemi zorunluluktur. Özerk vergi idaresi, harcama ve tasarrufların kaynağının sorulması, borsa ve döviz işlemleri için finansal vergi işlemi uygulanması acil önlemler arasındadır. KDV pazarlığına izin vermemek için her türlü harcamanın, vergiden düşülmesinin yolu açılmalıdır. Kişilerden alınan Gelir Vergisi oranı yüzde 15 yerine 10'dan başlamalı. Verginin tabana yaygınlaştırılması için 18 yaşını dolduran herkes beyanname vermelidir. Vergi sistemi, vergi adaleti gözetilerek, üretim ve istihdamı teşvik etmelidir. Sistem hukukun üstünlüğünü, kişi haklarını esas alan bir yapıya kavuşturulmalı ve

yüksek oranların, kayıt dışını beslemesinin de önüne geçilmelidir.

Vergi konusunda yıllardır söylediğimiz eleştiri ve önerilerimiz geçerlidir. Bilinmelidir ki; geniş kitleler, elektrik, yol, su olarak döndüğüne inandığı, sağlık ve eğitime dönüşüğünü gördüğü, adil sisteme gönül vereceklerdir. Biz de böyle bir sistemden yanayız, bu önlemlerin alınmasından yanayız. Bizler, ekonomisi güçlü, demokrasisi kaliteli bir Türkiye'nin özlemini yaşıyoruz. Bunun için her türlü işbirliğine varız. Kayıt dışı ile mücadelede varız. Bizim söylediklerimizden kimse rahatsızlık duymamalı, birbirimizin eleştiri ve önerilerinden yararlanmalıyız. Gün 'ötekileştir-

me'nin değil, uzlaşmanın günü olmalıdır" dedi.

Arıkan, kişilerden alınan gelir vergisi oranının yüzde 15 yerine yüzde 10'dan başlaması, verginin tabana yayılması için 18 yaşını dolduran herkesin yıllık beyanname vermesi gerektiğini anlattı.

Vergi denetiminin siyasallaştırılmaması gerektiğini, bunun son derece tehlikeli olduğunu ifade eden Arıkan, ötekileştirme kültürünün kimseye bir şey kazandırmayacağını söyledi.

İstanbul SMMM Oda Başkanı Arıkan, "Türkiye'nin kalkınması için yapılması gerekenler bir bütündür. Buna yönelik eleştiri ve önerilerimizi sunuyoruz. Burada herkese

görev düştüğü açıktır. Bize de düşmektedir. Öncelikli görevimiz de kendi mesleki alanımızdır. Mesleki saygınlığımızı ve verimliliğimizi arttıracak projeler hazırladık. Meslek mensuplarımızın zorlu rekabet koşullarına uyumu için yol haritası çıkardık. Bunun için kurumsallaşmayı eylem planına bağladık. Mesleğimizin geleceğini oluşturacak bu projeleri hazırlarken mevcut çalışmalarımıza ilave olarak; çağımızda ortaya çıkan ve geleceğimizi şekillendirecek faktörleri esas aldık. Ekonomimizi büyütecek, kamu yararını gözetecek, mesleğimizi de toplumda daha saygın ve daha et-

kin kılacak biçimde geleceğe yön vermeyi programladık. Bu programı içeren 16 proje ile yolumuza devam ediyoruz." dedi.

TÜRMOB Onursal Başkanı Mustafa Özyürek, Anayasa Mahkemesi'ne taşıdıkları kanunlardan birinin de meslek yasası olduğunu, yasada pek çok yanlış olduğunu belirterek, "Camiamızın isteklerine uygun olarak çıkması için olağanüstü çaba gösterdik. Hatta Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bütün partilere mensup milletvekillerinin itibar etmesine rağmen bazı çevrelerin girişimleriyle genel kurulda ne yazık ki sağladığımız uzlaşmaya itibar

edilmedi, bugünkü ucube yasa çıktı. Bunun iptali için Anayasa Mahkemesi'ne gittik, ama Anayasa Mahkemesi şu ana kadar gündeme almadı." dedi.

Mustafa Özyürek, sözlerini şöyle sürdürdü: "Vergi denetimi özgür bağımsız olmalıdır. Sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin denetimi de bağımsız ve objektif olmalıdır. Eğer herkes elindeki yetkiyi kendisine karşı olanı sindirmek için kullanırsa o ülkede demokrasi bahsedilemez, o ülkede hukuk devletinden bahsedilemez. Oysa, hukuk devleti hepimize lazım" dedi.

Uluslararası Muhasebe Konferansı

TÜRMOB ve ACCA tarafından düzenlenen “Uluslararası Muhasebe Konferansı” İstanbul’da gerçekleştirildi. Muhasebe mesleği ile ilgili uluslararası gelişmeler değerlendirildi.

TÜRMOB ve İngiltere Tescilli Ruhsatlı Muhasebeciler Birliği (ACCA) tarafından Uluslararası Muhasebe Konferansı düzenlendi. Konferansta, muhasebe mesleğinde uluslararası alanda yaşanan gelişmeler değerlendirildi.

Konferansın açılış konuşmasını yapan TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker, TÜRMOB ve ACCA’nın ortaklaşa yaptığı çalışmalar hakkında bilgi vererek, “Türkiye 19 yılından bu yana uluslararası muhasebe standartlarını tercüme etmiş ve yayınlamıştır.”

Türker, Türkiye’de muhasebe standartlarının uygulanmasına yönelik çalışmaları tarihsel süreci ile

Dr. Masum TÜRKER

gelişim evreleri hakkında bilgi verdi. Genel Başkan Türker, “TÜR-MOB bünyesinde uluslararası muhasebe standartlarına uyumlu Türkiye Muhasebe Standartlarının eğitimini yapmaktayız. Uluslararası

Brendan MURTAGH

muhasebe standartlarının uygulanmasına yönelik eğitim faaliyetlerini büyük bir hızla sürdürmekteyiz. Muhasebe mesleğinin tekniğini oluşturan denetim standartları konusunda Türkiye önemli adımlar atmıştır. Uluslararası denetim standartları tercüme edilmiş ve TÜR-MOB tarafından yayınlanmıştır.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu, uluslararası muhasebe standartlarının yorumunu da tercüme etmiştir. Türkiye Muhasebe Standartlarının yorumuna da açıklık getirmektedir.

Son on yıldır Türkiye’de akademisyenler uluslararası muhasebe standartlarını esas alan ve her bir standardı ayrı ayrı inceleyen doktora ve tez çalışmaları yapmışlar, akade-

mik dergilerde çok sayıda çalışma yayınlamışlardır.” dedi.

ACCA Başkanı Brendan Murtagh konuşmasında ACCA’nın çalışmaları hakkında bilgi vererek, “Aynı piyasada bulunanlar maliyeti düşürmek için uyumlu olmak zorundadırlar. Uyum konusunda küresel anlamda önemli ilerlemeler kaydediliyor. Küresel standartlar kıyaslanabilir ve şeffaf olmasından dolayı üstünlük sağlıyor ve maliyeti düşürebiliyor.

ACCA bir dizi standardı KOBİ’ler için çıkartmayı planlamaktadır. Dünyada milyonlarca şirket için çok önemli bir etkiye sahip olacaktır. KOBİ standartlarını küçük şirketler ve muhasebeciler kolaylıkla kullanabiliyor ve kullanacaklardır.

Küresel standartlar işletmelere ekonomik anlamda fayda sağlamaktadır ve küresel ekonomiyi desteklemektedir.”

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkanı Tevfik Bilgin’in konuşmasını ise BDDK Daire Başkanı Ozancan Gürel sundu. Bilgin mesajında, “Türk bankacılık sektörü, OECD ülkeleri arasında kriz döneminde kamudan destek almayan tek ülkedir. Türk bankacılık sektörü yüzünü uluslararası gelişmelere açık tutan, bilişim teknolojileri anlamında önemli gelişim kaydetmiş ve kriz deneyimi kazanmış bir sektördür.

BDDK uluslararası muhasebe standartlarının uygulanması anlamında yoğun çalışmalarını sürdürmektedir. Bankalar bu konuda oldukça

önemli mesafeler kaydetmişlerdir. Bankaların faaliyetlerinin Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun muhasebeleştirilmesi esasını benimsenmiştir. TÜRMOB’la yapılan işbirliği her iki tarafa da önemli katkılar sağlamaktadır”

TÜRMOB Genel Sekreteri Yücel Akdemir ise yaptığı konuşmada uluslararası işbirliklerinin mesleki deneyim ve çalışmaların aktarılmasında önemli bir işleve sahip olduğunu vurgulayarak, küresel muhasebe mesleğindeki gelişmeler konusunda ACCA ile işbirliklerinin mesleğe önemli katkılar sağladığını söyledi.

Yücel AKDEMİR

Konferansın ilk oturumunun başkanlığını Prof. Dr. İdil Kaya yaptı. Stanford Üniversitesi’nden prof. Mary Barth konferansta UFRS’lerin kabulündeki ya da uyumlaştırılmasındaki zorluklar konusunda sunum yaptı. Barth, “Standartlar mükemmel değil ve mükemmel olmayacak, çünkü dünya sürekli değiş-

Ozancan GÜREL

yor. Amaç tek bir standartlar bütünü yaratmaktır. O yüzden ülkeler tek bir değişiklik bile yapmamalıdır. Yerel modifikasyonlardan kaçınılması gerekiyor. Bu standartlar dizisinin bütünlüğünü ve küreselliğini bozuyor.” dedi.

ACCA KOBİ Bölüm Başkanı Prof. Robin Jarvis, yakınsamalar ve ko-

biler konusunda sunum yaptı. Jarvis, KOBİ tanımlamaları ve ülkelerin KOBİ tanımlamaları konusunda bilgi vererek KOBİ standartlarının, KOBİ’lerin gelişimine önemli katkılar yapacağını söyledi.

Konferansın ikinci oturumunun Başkanlığını Prof. Dr. Mustafa A. Aysan yaptı. İngiltere Milletler Birliği Ofisi Stratejik ve Teknik Kaynak Planlama Bölümü Başkanı David Watkins konferansta kamu sektörünün önemini vurgulayan yakınsamanın uygulama sorunları başlıklı tebliğini sundu. Watkins, İngiltere’de kamu da UFRS uygulamaları konusunda bilgi verdi.

Baruch College New York City Üniversitesi’nden Prof. Anthony

Tinker, krizler ve küresel standartlar başlıklı tebliğini sundu. Tinker, ekonomilerde balon şişirme diye tanımladığı yapının bir istikrarsızlık sorunu olduğunu ve şişirilen balonların küresel ekonomi için büyük sorun olduğunu söyledi.

Tektaş Üniversitesi’nden Prof. Adolf J. H. Enthoven’in sosyo ekonomik çerçeveden muhasebe başlıklı bildirisini Zafer Sayarı sundu. Bildiri de, muhasebesin sosyo ekonomik kalkınma sürecinde etkin olması için muhasebenin daha derin ve kapsayıcı olması gerektiği vurgulanarak, muhasebe hizmetlerinden faydalananların, muhasebenin öneminden daha fazla farkında olmalı görüşü yer aldı.

TÜRMOB Genel Başkanı Türker;

Neo-küreselleşme sürecini yaşıyoruz

33. Avrupa Muhasebe Kongresi İstanbul'da gerçekleştirildi. Kongrenin açılışında bir konuşma yapan TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker neo-küreselleşme süreci yaşandığını vurgulayarak, yeni bir küresel yaklaşımın ortaya çıkmasının gerekli olduğunu söyledi.

3 3. European Accounting Association Annual Congress İstanbul Kongre Vadesinde düzenlendi. Kongreye çeşitli ülkelerden yaklaşık 1500 kişi katıldı.

TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker 33. Avrupa Muhasebe Kongresi açılışında bir konuşma yaptı. Türker konuşmasında, “Şu an neo-küreselleşme sürecini yaşıyoruz ve bu süreç içinde değişen durumlara uyum sağlama, rekabet, insan kaynaklarının gelişmesi, küresel piyasanın takibi, kurumsal iş düzeninde esneklik ve kontrol gibi önemli gelişmeler ile dünyanın geleneksel anlamda kavranışındaki değişiklik yeni bir küresel yaklaşımın ortaya çıkmasını gerekli kılmıştır.

Ülkemizde muhasebe mesleğinin geçmişi çok uzun yıllara dayanmaktadır. Kurumsal yapılanma ise 1940’lı yıllara rastlamaktadır. Önce 1942’de Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği (TMUD) kurulmuştur. TMUD aynı zamanda Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu’nun (IFAC) da kurucuları arasındadır.

1989 yılında ise Muhasebe yasası çıkmış ve bunun ardından 1990’da TÜRMOB kurulmuştur. Mesleğimiz SMMM ve YMM olmak üzere iki unvana sahiptir. SMMM unvanımız yurtdışındaki Certified Public Accountants (CPA)’a karşılık gelmekte, YMM unvanımız ise Sworn-in CPA’a karşılık gelmektedir. Türkiye’de borsa şirketleri,

bankalar, sigorta şirketleri 2005 yılından itibaren Uluslararası Muhasebe Standartlarına birebir çevirisi niteliğinde, tam uyumlu yakınsak olarak hazırlanan Türkiye Muhasebe Standartlarını uygulamaktadır. Türkiye Muhasebe Standartları, bağımsız bir kurul olan Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) tarafından yayınlanmaktadır. 9 üyeli bu Kurul’da TÜRMOB olarak bir SMMM bir de YMM temsilcimiz ile katkıda bulunuyoruz.” dedi.

Her yıl bu kongre ile birlikte yapılan ve genç öğretim üyelerinin çalışmalarının tartışıldığı Doctoral Colloquium, yine İstanbul’da gerçekleşti.

Etik Haftası kutlandı

Kamuda etik kültürünün yerleştirilmesi amacıyla kutlanmakta olan Etik Haftası kapsamında TÜRMOB’da seminer düzenlendi. Etiğin içsel bir olgu olduğu ve yaşam biçimi haline getirilmesi gerektiği vurgulandı.

Kamuda etik kültürünün yerleştirilmesi amacıyla Kamu Etik Kurulu tarafından organize edilen etkinlik-

ler kapsamında TÜRMOB’da da bir seminer düzenlendi. Seminerin açılış konuşmasını yapan TÜRMOB Genel Başkanı Masum Tür-

ker etiğin bir teori olduğunu vurgulayarak, “Herhangi bir olayda faydalanma ile ilgili kuralların belirlenmesi ve istismar edilmemesi etik teorisinin temelini oluşturmaktadır. Bu teori zamanla ikiye ayrıldı. Onun bir alanını meslekle ilgili olandır. Meslekle ilgili bölüme meslek deontolojisi diyoruz. Muhasebe mesleği dünyada şeffaflığı sağlama misyonu üstlenmiştir. Mal varlıklarının denetlenmesi gerekmektedir. Bunu da bizim meslek mensupları yapar. Etiği en çok küresel faaliyette bulunanlar istiyor” dedi.

TÜRMOB Etik Komitesi Başkanı Rifat Nalbantoğlu yaptığı konuşmada kamu etiği ile meslek etiğinin iki farklı alan olduğunu vurgulayarak, “Toplumsal ilişkiler geli-

Dr. Masum TÜRKER

etikçe etiğin hakim kılınması bir zorunluluk haline gelmiştir. Ülkenin geleceğinde etik olgusu çok önemli bir rol oynayacaktır. Etiği bir yaşam biçimi haline getirmezsek istediğimiz sonuçları almamız çok zor olacaktır.

Etik öğretilen bir kavramdır ancak öğretildikten sonra yaşam biçimi olmalıdır” dedi.

Seminer kapsamında Mülkiye Baş Müfettişi Yılmaz Aydın, kamu görevlileri etik mevzuatı, etik ilkeler ve mevzuat konusunda çalışanların sorumluluğu ile ilgili bilgiler verdi. Hayatımızın her alanında sürekli etiğe ihtiyaç olduğunu söyleyen Aydın, “Etik olgusunun yerleşmesi için tüm kamu kurum ve kuruluşlarının rol üstlenmesi gerekiyor.

Kamuda etik kültürü yerleştirmek

Yılmaz AYDIN

üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak, bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmak ve uygulamayı gözetmek görev ve yetkisi çerçevesinde, 2008 yılından itibaren her yıl 25 Mayıs gününün ülke genelinde “Etik Günü,” aynı günün yer aldığı haftanın da “Etik Haftası” olarak kutlanmasını kararlaştırmıştır.

Etik değerler ve ilkeler, bizlerin kamu görevlileri olarak uymamız gereken temel görevlerimiz yanında, aynı zamanda vatandaş ve kişi olarak ideallerimizin önemli bir kısmını meydana getirmektedir.

Etik ilkeler, toplumun, devlet yönetiminde görmeyi arzu ettiği iyi, doğru ve güzel karar ve uygulamalara ilişkin kavramlar (kamu yararı, dürüstlük, adalet, tarafsızlık, hesap verebilirlik, saydamlık, özel çıkarlardan kaçınma vb.) topluluğudur. Etik üst başlığı altında yer alan bu kavramlar topluluğu, bütün ülkelerde iyi yönetimin temeli olarak kabul görmektedir. Devlet yönetimleri de, bu etik ilkelere

Rifat NALBANTOĞLU

göre yapılanmaktadır. Bu yapılanma süreci hızlanarak devam etmektedir. Geleceğin kamu yönetimi, bugünden daha fazla dürüst, saydam ve hesap verebilir olacak, kamu işleri daha fazla yönetim içinde yürütülecektir.

Etik davranış ilkelerinin amacı, etik değerlere dayalı bir kurum kültürü meydana getirmektir. Kurumsal etik kültürün geliştirilmesi, çok yönlü faaliyetleri ve işbirliğini gerekli kılmaktadır. Devletten dürüstlük ve etik talebinde bulunan herkesin, bizatihi kendilerinin de etik davranış ilkelerine daha fazla özen göstermesi beklenen bir tutumdur. Kamuda etik kültürün geliştirilmesi alanında kamu yönetimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yakın ve gönüllü işbirliğine ihtiyaç bulunmaktadır.”

Maliye'de paralı izahat dönemi

Ekonomik ve mali konularda önemli düzenlemeleri içeren, Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, TBMM Başkanlığına sunuldu. Vergi Usul Kanununa tabii şirketler, vergi durumları konusunda ve tereddüt ettikleri konularda Maliye Bakanlığı ve Bakanlığın yetkili kıldığı makamlardan izahat istemeleri karşılığında belli miktarda harç yatırmak zorunda olacaklar.

Ekonomik ve mali konularda önemli düzenlemeleri içeren, Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, TBMM Başkanlığına sunuldu.

Tasarı, Gelir Vergisi dilimlerini ve uygulanacak vergi oranlarını yeniden düzenliyor. Bu kapsamda uygulanacak vergi dilimleri ve oranları şöyle:

-8.800 TL'ye kadar yüzde 15
-22.000 TL'nin 8.800 TL'si için 1.320 TL, fazlası yüzde 20
-50.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.960 TL
(Ücret gelirlerinde 76.250 TL'nin 22.000 TL'si için 3.960 TL), fazlası yüzde 27
-50.000 TL'den fazlasının 50.000 TL'si için 11.520 TL
(Ücret gelirlerinde 76.250 TL'den fazlasının 76.250 TL'si için 18.607 TL), fazlası yüzde 35

Tasarıyla, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, yabancıların Türkiye'deki menkul kıymet ve sermaye piyasası getirilerine uygulanacak oranla ilgili düzenleme de yer alıyor. Buna göre, daha önce yerli yatırımcılar için aynı gelirlere uygulanan yüzde 10 oranı, sıfırlanarak yerli ile yabancı arasındaki fark kaldırılıyor.

Düzenlemeye göre, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği yatırım indirimi istisnasıyla ilgili kararının gerekçesi doğrultusunda yeni bir dü-

zenleme yapılıyor. Buna göre yatırım istisnasından yıl sınırlaması olmaksızın yararlanılmaya devam edilmesi sağlanırken, vergi matrahlarının tespitinde yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılacak tutarın ilgili kazanç tutarının yüzde 25'ini aşmayacak. Böylece, yatırım indirimi tutarının süre sınırlamasına tabi tutulmadan ilgili kazançtan indirilmesi imkânı getiriliyor.

Tasarıyla, elektronik ortamda tebligat yapılması imkanı getiriliyor. Buna göre, Tebligat Kanunu'nda sayılan usullere bağlı kalmaksızın tebliğe elverişli elektronik adres aracılığıyla elektronik ortamda da tebligat yapılabilir.

Maliye Bakanlığı, elektronik ortamda yapılacak tebliğe ilgili olarak her türlü altyapıyı kurmaya ve kurulmuş olanı kullanmaya, tebliğe elverişli elektronik adres kullanma zorunluluğu getirmeye, ayrıca buna ilişkin usul ve esasları düzenlemeye yetkili kılınıyor.

Tasarı, vergi matrahı takdiri ile ilgili zamanaşımı konusunda Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararına uygun düzenlemeyi de içeriyor. Buna göre, matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulmasında zamanaşımının durmasına yönelik sürenin bir yılı geçmemesi sağlanıyor. Böylece, Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararında ifade edi-

len belirsizliğin ortadan kaldırılarak zamanaşımının durmasının makul ve öngörülebilir bir süreyle sınırlandırılması amaçlanıyor.

Tasarıyla, vergi incelemeleri yeni esaslara bağlanıyor. Buna göre, vergi incelemeleri, "tam" veya "sınırlı inceleme" olarak iki gruba ayrılırken, bu incelemelerin kapsamı yeniden tanımlanıyor. Ayrıca, vergi incelemesine yetkili olanlarca yapılacak incelemelerin, Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanan yıllık vergi inceleme ve denetim planına uygun olarak yerine getirilmesi hükme bağlanıyor.

Teftiş, soruşturma, ihbar, şikayet, yetkili makamların talebi ve benzeri nedenlerle yıl içinde ortaya çıkabilecek vergi incelemelerinin yapılmasına dair usul ve esaslara da hazırlanacak bu planda yer verilmesi öngörülmüyor. Böylece vergi incelemelerinin, tüm denetim birimlerini kapsayacak şekilde tek bir plan dâhilinde gerçekleştirilmesi ve vergi denetim kapasitesinin etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasının olanak sağlanıyor.

Düzenlemeyle, vergi incelemesi yapılacak olanların, risk analizine dayalı bir yöntem kullanılarak seçilmesiyle ilgili yeni esasları da içeriyor. Bu kapsamda birinci sınıf tüccarların vergi incelemesine tabi tutulma bakımından gruplandırıl-

ması ve belirli sürelerde en az bir kez vergi incelemesine alınmasının yolu açılıyor.

Tasarı, vergi inceleme raporlarında, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından verilmiş özgelelerin yanlış olduğu savıyla tarhiyat önerisi yapılması halinde de Gelir İdaresi Başkanlığı ile incelemeye yetkili olanlar arasındaki görüş farklılığının, oluşturacak bir komisyon tarafından karara bağlanmasını öngörüyor. Tasarı, bu amaçla incelemelerde yetkili gelir uzmanı çalıştırılmasını da içeriyor.

Yeminli mali müşavirlerin gerçekleştirdikleri tasdik işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlamak üzere Maliye Bakanlığına yetki veren tasarı, belge basımıyla ilgili bildirim görevini tamamen veya kısmen yerine getirmeyen matbaa işletmecilerine bir takvim yılında kesilebilecek özel usulsüzlük cezası tutarı için üst sınır getiriyor. Bu üst sınır 114 bin lira olarak öngörülmüyor.

Tasarıyla, özel usulsüzlük cezasının üst sınırı da 770 bin lira olarak belirleniyor. Vergi kanunlarına göre tutulan, saklanma ve ibraz mecburiyeti olan defter kayıtlarında muhasebe hileleri yapan ve tahrif suçlarını işleyenler hakkındaki denetim raporları da Vergi Dairesi Başkanlığı veya Defterdarlık aracılığıyla

la Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilecek.

Yetkili makamların mükellefin kendisine yazıyla yanlız izahat vermiş olmaları veya bir hükmün uygulanma tarzına ilişkin bir içtihatın değişmiş olması halinde vergi cezası kesilmeyecek ve gecikme faizi hesaplanmayacak. Bu konudaki hükümlerin uygulanma tarzı hususunda yetkili makamların genel tebliğ veya sirkülerde değişiklik yapmak suretiyle görüş ve kanaatini değiştirmesi durumunda oluşan yeni görüş ve kanaate ilişkin tebliğ veya sirküler yayımlandığı tarihten itibaren geçerli olacak. Bu tebliğ ve sirküler geriye dönük olarak uygulanamayacak.

Mükelleflerin izahat talebi de yeniden düzenlendi. Mükellefler, Gelir İdaresi Başkanlığından veya bu hususta yetkili kılınan makamlardan, vergi durumları ve vergi uygulaması bakımından müphem ve tereddütlü gördükleri hususlar hakkında yazıyla izahat isteyebilecekler.

Gelir İdaresi Başkanlığı, kendisinden istenecek izahatı özelge ile cevaplandırabileceği gibi, aynı durumda olan tüm mükellefler bakımından uygulamaya yön vermek ve açıklık getirmek üzere sirküler de yayımlayabilecekler.

Sirküler ve vergi mahremiyetine ilişkin hükümler gözönünde bulundurulmak şartıyla özelgeler, Gelir İdaresi Başkanlığınca internet ortamında yayımlanacak.

Matrah takdiri için takdir komisyonuna başvuru-

durulması halinde zamanaşımı durması bir yıl ile sınırlandırılacak.

Tüketici kredilerinin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisna tutulacak.

Vergi Usul Kanununa tabii şirketler, vergi durumları konusunda ve tereddüt ettikleri konularda Maliye Bakanlığı ve Bakanlığın yetkili kıldığı makamlardan izahat istemeleri karşılığında belli miktarda harç yatırmak zorunda olacaklar. Bu harçların miktarı 200 TL ile 2 bin TL arasında belirlendi.

Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle bankanın aktifindeki ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülüklerle altınların değerlemesi sonucu oluşan değerlendirme farkları ayrı bir hesapta izlenecek.

Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Bankanın aktifindeki ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülüklerle, altınların değerlemeye tabi tutulması sonucu Banka lehine oluşan gerçekleşmiş değerlendirme farkları, değerlemenin yapıldığı dönem kazancına dahil edilmeyecek. Ku-

rumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayacak. Banka aleyhine oluşan gerçeleşmemiş değerleme farkları ise değerlemenin yapıldığı dönem kazancından düşülmeyecek ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınmayacak.

Kamu yararına çalışan derneklere, Devlet İhale Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca tahsis edilen taşınmazlar verilmiş maksadı dışında kullanılmayacak ve satılmayacak. Ancak, satış tarihinden itibaren en az 20 yıl geçen ve verilmiş maksadına uygun olarak kullanılan taşınmazların kısmen veya tamamen ticari amaçlarla değerlendirilmesinin kuruluş gayelerine daha fazla hizmet edeceği hallerde, elde edilecek gelirin yüzde 30'nun Hazineye verilmesi koşuluyla Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre izin verilebilecek.

Tasarıya göre, Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulu oluşturulacak. Kurul, Maliye Bakanlığının vergi inceleme ve denetim amaçlarına ulaşmasını sağlamak, vergi inceleme ve denetimleriyle raporlamaya ilişkin standart, ilke, yöntem ve teknikleri geliştirmek, inceleme ve denetim rehberleri hazırlamak, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların uyacakları etik kuralları belirlemekle yükümlü olacak.

Tasarıya göre, Maliye Bakanlığında daire başkanı ve üstü yönetici kadrolarda bulunanlarla, defterdar kadrosunda en az 3 yıl görev yapanların, kontrolör kadrolarına atanabilecek.

Tasarıyla Milli Piyango İdaresi'nin şans oyunlarıyla işlerinin Türk Ticaret Kanunu hükümlerince kurulan şirketlere yaptırabilmesine imkanı getiriliyor. Bu kapsamda yapılacak lisans verme işlemleri teklif almak yoluyla açık eksiltme usulüne göre yaptırılabilir. Bu ihalenin yapılış esas ve usullerine ilişkin düzenlemelerin de yer aldığı tasarıya göre bu işlem ceza ve yasaklama hükümleri hariç olmak üzere Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayacak. Lisansın verilmesi ve şans oyunlarının düzenlenmesine ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecek.

Hazineye ait arazilerin taşınmazların yüzde 40'ı hisse miktarı uygulama imar planları içinde ise 400, dışında ise 4 bin metrekareyi aşmamak üzere talepte bulunan hissedarlarına doğrudan satılabilir. Birden fazla hissedar bulunması halinde satış işlemi pazarlık usulüyle yapılabilir. Köy sınırları içindeki Hazine arazileri ile kamuya ait tarım arazileri kiracılarından tahsil edilen kira bedelinin yüzde 10'u köy tüzel kişiliklerine aktarılacak.

Hazineye ait taşınmazlarda, 31 Aralık 2000 tarihi itibarıyla üzerinde yapılaşma olanlar Hazineye tescil tarihine bakılmaksızın ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilecek. Hak sahiplerinin bu arzileri alabilmesi için belediyelere getirilen satış yasağı süresi 6 aydan bir yıla çıkarılıyor. Maliye Bakanlığı bu süreyi 5 yıla kadar uzatabilecek.

Tasarıyla idari para cezalarındaki zamanaşımı süresi kararın kesinleşmesinin rastladığı yılı izleyen yılbaşından itibaren başlayacak.

Tasarı Gelir İdarisi Başkanlığına ilişkin bazı düzenlemeler de getiriliyor. Buna göre, Gelirler Kontrolörleri Daire Başkanlığı ana hizmet birimi olmaktan çıkarılarak, denetim birimi haline getiriliyor. Vergi incelemelerinin Bakanlık düzeyinde "Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulu" tarafından hazırlanacak tek bir plan dahilinde yürütülmesi öngörülüyor. İdari davaların daha etkin ve verimli bir şekilde takip edilmesi için Başkanlığın taşra teşkilatında avukat çalıştırılması sağlanırken, davaların takip usulü ile davaların takibinde hizmet satın alınması hususları da düzenleniyor.

Gelirler Kontrolörleri Daire Başkanlığı ana hizmet birimi olmaktan çıkarılarak, denetim birimi haline getiriliyor.

OECD'den Türkiye'de işsizlik artacak uyarısı

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Türkiye'de gayri safi milli hasılanın 2010 yılında yüzde 6,8, 2011 yılındaysa yüzde 4,5 oranında artacağı tahmininde bulundu. Giderek artan iş gücü talebini güçlü bir şekilde karşılamayacağı belirtilerek, "işsizlik oranının gelecekte artacağı uyarısı" yapıldı.

OECD açıkladığı "Ekonomik Görünüm Raporu"nun Türkiye bölümünde, "2009 yılının ikinci çeyreğinden bu yana gerçekleşen iyi ihracat performansı, ekonominin keskin bir sıçrayış gösterdiği" yorumunu yaptı.

Raporda bununla birlikte, yeni yaratılacak istihdamın, giderek artan iş gücü talebini güçlü bir şekilde karşılamayacağı belirtilecek, "işsizlik oranının gelecekte artacağı uyarısı" yapıldı.

"Dikkatli bir şekilde uygulanan

makro ekonomi yönetiminin, içerde ve dışarda güven tesisinin gelişmesine katkı yaptığı" ifade edilen raporda, "devam eden mali şeffaflık sürecinin de bu eğilimi teyit etmesinin beklendiği" ifade edildi. Raporda, sürdürülebilir ekonomik istihdamın güçlendirilmesi ve rekabet gücünün artırılması için iş pazarındaki reformların gerekli olduğu vurgulandı.

OECD raporunda, rekabet gücü ve ihracattaki yükselişin sürdürülebildiğinde, 2010 ve 2011 yılı için yapılan gayri safi milli hasıla

oranlarındaki artışın daha da artabileceği belirtildi. Seçim öncesi ve makro ekonomik belirsizliklerin, güveni zedelemesi veya iş dünyasında rekabet gücünün yavaşlaması halinde, bu yapılan tahmin oranlarının düşebileceği uyarısı yapıldı.

İşsizlikle ilgili bölümünde, yeni iş gücü ve istihdam yaratılmasına rağmen, işsizlik oranının yüksek olacağı uyarısı yapıldı ve iş dünyasında daha esnek ve yeni kurların gerekli olduğu ifade edildi.

Kentlerde işsizlik oranının yüzde

17 ve yine kentlerdeki işsiz genç çalışan oranının yüzde 27 civarında olduğu tahmininde bulunan rapor, bu oranların düşürülmesi için çalışma hayatında temel reformların gerekliliğine atıfta bulundu.

Raporda, gayri safi milli hasıla içindeki rolü göreceli olarak az olsa bile, Türkiye'deki konjoktü-

rel gelişmelerde ihracat performansının oynadığı role dikkat çekildi. Türkiye'nin başlıca ihracat pazarı olan AB ülkeleri olsa bile yeni dönemde ihracatçının Rusya, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'ya yönelebileceği bildirildi.

Türkiye'de sanayide kapasite kullanımının düşük kalmaya devam edeceği ifade edilen raporda, ihracattaki artışın devam etmesinin, yatırımların da

artmasına yol açabileceği görüşü dile getirildi.

Yüksek enflasyona rağmen, kurdaki değerliliğin ihracatçının kar marjını düşürdüğü belirtilen raporda, bununla birlikte, fiyatlardaki rekabet gücünün, ihracat performansında en önemli etken olacağı yorumu yapıldı.

Raporda, Türkiye'deki makro ekonomik politikaların sağlam olduğu küresel krizin ardından Türkiye'nin risk priminin önce normale geldiği ve daha sonra da indiği hatırlatılarak, bütün derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'nin kredi ratingini artırdığı ifade edildi

Muhasebe standartları uyumlaştırmasında geri adım

Yeni kural çerçevesinde bankalar bilançolarında yer alan borçların ve diğer bazı finansal araçların hem ‘gerçeğe uygun değer’ini hem de amortize edilmiş maliyetini rapor etmek durumunda olacaklar. Bu durum, ABD’de büyük bankaların birçoğunun defter değerlerinde milyar dolarları bulan oynamalara yol açabilecek.

ABD’nde muhasebe standartlarını belirleyen “Finansal Muhasebe Standartları Kurulu” (FASB) bankaların, bilançolarında yer alan borçları -kredi, alacaklar- “gerçeğe uygun değer” üzerinden raporlamalarını gerekli kılan ve geri dönüşü kredilerin tespitini hızlandıran bir standart değişikliği önerisini ilgili çevrelerin öneri hakkında görüşlerini almak üzere 26 Mayıs tarihinde yayınlamış bulunuyor.⁽¹⁾ FASB tarafından konuya ilişkin

olarak yapılan açıklamada, aynı zamanda ‘hedge fonları’na – risklerin azaltılması amacıyla portföyün karşıt yönde risk taşıyan kıymetlerle takviyesi – ilişkin muhasebe kurallarının basitleştirilmesini de amaçlayan standart değişikliği konusundaki görüşlerin 30 Eylül tarihine kadar Kurula iletilmesi talep ediliyor. Uygulamaya konulacak standart değişikliğinin 2013 yılında yürürlüğe girmesi öngörülüyor. Yeni kural çerçevesinde bankalar bilançolarında yer alan borçların ve

diğer bazı finansal araçların hem ‘gerçeğe uygun değer’ini hem de amortize edilmiş maliyetini rapor etmek durumunda olacaklar. Gerçeğe uygun değerde meydana gelecek değişiklikler birçok halde kapsamlı gelir tablolarında da dikkate alınmak durumunda olacaktır. Bu durum, ülkede faaliyet gösteren en büyük bankaların birçoğunun defter değerlerinde milyar dolarları bulan oynamalara yol açabilecek.

FASB Başkanı Robert Herz tarafından yapılan açıklamada, yapılan

değişiklik, finansal tablolarda saydamlığın artırılması yönündeki amaç doğrultusunda finansal araçlara sahip finans kurumlarının ve diğer tüm kuruluşların raporlama yöntemlerini doğrudan etkileyecek.

Her ne kadar borçların –kredi, alacaklar- gerçeğe uygun değerinde meydana gelecek değişiklik bankaların gelir tablolarında gözükmeyecekse de, onların defter değerle-

ri, borçlara olan talebin azalması halinde düşebilecek. Sektörü temsil eden kuruluş olan Amerikan Bankerler Birliği, yaptığı açıklamada, FASB tarafından yapılan standart değişikliği önerisinin finansal sistemin devrevi hareketlere, konjonktürel salınımlara olan eğilimini arttıracığını ifade ediyor.

FASB tarafından yapılan bu standart değişikliği önerisi, Amerikan bankaları ile karşıt yönde hareket

etmekte olan ABD dışındaki bankalarca uygulanmakta olan standartlar arasında mevcut olan farklılıkları daha da arttıracak ve küresel düzeyde uygulanmak üzere tek bir muhasebe standartları bütünü oluşturulması yolunda harcanmakta olan çabalara da büyük darbe indirecek.

Eleştirmenlerce, bankaların gelir tablolarında daha fazla oynaklığa yol açacağı ileri sürülen standart

değişikliği ile her ne kadar yatırımcılar için banka mali tablolarındaki şeffaflığın artırılması amaçlanıyor ise de, finansal hizmet temin eden kuruluşların bu değişikliğe karşı çıkması bekleniliyor.⁽²⁾

FASB Başkanı Herz önerilen bu değişiklikle, Amerikan bankalarının, şirketleri, sahip oldukları finansal kıymetleri cari piyasa fiyatları üzerinden değerlendirme durumunda bırakacak şekilde, gerçeğe uygun değer muhasebesini daha kapsamlı bir şekilde uygulamaya başlayacaklarını ifade ediyor. Bu yaklaşım, yaşanan finansal kriz sürecinde en önde gelen tartışma konuları arasında yer almış ve eleştirilenler bu yöntemin, finansal piyasalarda maruz kalınan sarsıntılı dönemde bankalarca gösterilmek durumunda kalınan zararları daha da şişirdiğini – ve dolayısıyla krizin daha da derinleşmesine yol açtığını - ileri sürmüşlerdi.

FASB'nin uzun zamandır uygulamaya konulması beklenen planları arasında, türev araçlar gibi ticaret konusu finansal araçların, aynen ABD dışı bankalar için Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'nca da (IASB) önerildiği gibi, piyasa fiyatları üzerinden değerlendirilmesi öngörülmüyor. Ancak

borçların ve borç benzeri finansal araçların da piyasa fiyatları üzerinden değerlendirilmesini önermek suretiyle FASB, IASB'nin yaklaşımından köklü bir biçimde uzaklaşmış bulunuyor.

Standart değişikliğinin kapsamı öngörülen finansal araçlar arasında bazı kredi kartı borçları, güvenceye alınmamış borçlar ve şirketlere verilen borçlar bulunuyor.

Bazı eleştirileri hafifletmek amacıyla, FASB önerileri, bankaların bilançoları üzerinde ayrı bir satır olarak, varlıkların, uzun bir dönem boyunca izlenen değer değişimlerini yumuşatacak şekilde amortize edilmiş değerlendirmelere ayrıntılı biçimde yer vermelerini de gerekli kılıyor.

Sahip olunan varlıkların değerini uzun bir dönem boyunca izlemek suretiyle istikrarlı bir görünüm ortaya koyması nedeniyle amortize edilmiş maliyet yöntemi, IASB, kural koyucular ve mevduat bankaları - perakende – tarafından daha çok tercih edilen bir değerlendirme yöntemi.

FASB başkanı Herz konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, borçlar ve borç benzeri finansal araçlar konusunda hem gerçeğe uygun değe-

rin hem amortize edilmiş maliyetin açıklanmasını öngörmek suretiyle Kurulun, hem kural koyucuların hem yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap vermeyi amaçlamış olduğunu belirtmiştir.

Muhasebe uzmanları, değişik görüşler arasında bir uyum sağlanması için Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) tarafından sarf edilen çabaları olumlu şekilde değerlendirmekte iseler de, 20 Sanayileşmiş Ülke (G 20) tarafından Haziran 2011 tarihi itibarıyla, küresel düzeyde uygulanmak üzere, yüksek nitelikli bir muhasebe standartları bütünü oluşturulması ve uygulamaya konulması yönünde alınan kararın gerçekleştirilmesinin çok zor olduğuna işaret ediyorlar. Uzmanlar FASB'nin bu girişiminin, bankacılık sektörüyle ilgili olarak küresel düzeyde reformların gerçekleştirilip, uygulamaya konulmasını daha da güçleştireceğini ifade ediyorlar.

Deloitte Şirketi finansal araçlar uzmanı Andrew Spooner, “şimdi esas soru hangi modelin tercih edileceği ve FASB ile IASB'nin aralarındaki görüş farklılıklarını nasıl gidebilecekleri” diyor.

(1) www.bloomberg.com/apps/news?pid...27.05.2010

(2) Financial Times, 27 Mayıs 2010, S. 15.

Merkez Bankası;

Büyüme kademeli olarak azalacak

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, Nisan ayı kapasite kullanım verilerinin ve diğer öncü göstergelerin iktisadi faaliyetteki toparlanmanın etkisiyle yılın ikinci çeyreğinde de devam edeceğine işaret eden Kurul, bununla birlikte ikinci çeyrekte itibaren baz etkisinin hafiflemesiyle yıllık büyüme oranlarının kademeli olarak azalacağını öngördü.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, önümüzdeki aylarda enflasyonun Nisan Enflasyon Raporu'nda öngörülene kıyasla daha düşük seviyelerde seyredebileceğini öngördü. Nisan ayı kapasite kullanım verilerinin ve diğer öncü göstergelerin iktisadi faaliyetteki toparlanmanın etkisiyle yılın ikinci çeyreğinde de devam edeceğine işaret eden Kurul, bununla birlikte, ikinci çeyrekte itibaren baz etkisinin hafiflemesiyle yıllık büyüme oranlarının kademeli olarak azalacağına dikkat çekti. Kurul, yakın dönemde açıklanan tüketici güven endeksleri, sipariş göstergeleri ve yurt içi otomobil satışları verileri-

nin, tüketimdeki artışın ikinci çeyrekte de süreceğine işaret ettiğine dikkat çekti.

Merkez Bankası, Para Politikası özetinde piyasadaki likidite koşullarının öngörüldüğü şekilde geliştiğini belirten Kurul, toplam talep gelişmelerinin temel enflasyon göstergeleri üzerinde belirgin bir baskı oluşturmadığı değerlendirilmesinde bulunarak, temel (çekirdek) fiyat göstergelerinin yıllık artış oranlarında son iki aydır gözlenen yükselişte geçtiğimiz yıl dayanıklı tüketim mallarında uygulanan vergi indirimlerinin etkileri belirleyici olduğuna dikkat çekti. Kurul üyeleri, vergi etkisinden arındırılmış artışlar esas alındığında enflas-

yonun ana eğiliminde yükseliş olmadığına işaret ederek temel enflasyon göstergelerinin hedefin altında seyretmeye devam edeceğini belirtti.

Kurul, Nisan Enflasyon Raporu'nda, enflasyonun ikinci çeyrekte bir miktar yükseldikten sonra üçüncü çeyrekte yüzde 10 civarında dalgalanacağı, işlenmemiş gıda ve vergi artışlarının etkilerinin ortadan kalkmasıyla birlikte son çeyrekte itibaren kademeli bir düşüş göstereceğinin tahmin edildiğini anımsatarak, ancak yakın dönem gelişmeleri sebze ve meyve fiyatlarında beklenen aşağı yönlü düzeltmenin öngörülenden daha önce gerçekleşeceğine işaret etti. Bu

doğrultuda Kurul, Mayıs ayında işlenmemiş gıda fiyatlarında belirgin bir düşüş gözleneceğine ve enflasyonun tek haneli seviyelere gerileyeceğine dikkat çekti. Diğer bir ifadeyle, önümüzdeki aylarda enflasyonun Nisan Enflasyon Raporu'nda öngörülene kıyasla daha düşük seviyelerde seyredebileceği vurguladı.

Bunun yanı sıra Kurul üyeleri, et ihtalatına yönelik düzenlemenin olası etkilerini ve petrol fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önüne alarak, Enflasyon Raporu'nda 2010 yılsonu için sunulan tahmine kıyasla gerçekleşmenin yüzde 6.5'lik hedefe daha yakın olabileceği değerlendirilmesinde bulundu. Bununla birlikte, enflasyon beklentilerinin halen orta vadeli hedeflerin üzerinde seyretmesi nedeniyle fiyatlamada davranışlarının yakından takip edildiği ifade etti.

Kurul, para politikası stratejisini oluştururken maliye politikasına ilişkin gelişmeleri yakından takip etmeye devam edeceğine dikkat çekti. Kurul üyeleri, 2011'den itibaren hayata geçirilecek olan mali kuralın, öngörüldüğü şekilde kararlılıkla uygulanması durumunda, risk priminin düşmesine katkıda bulunacağı ve kamu borçlanma maliyetini azaltarak para politikasının etkinliğini destekleyeceği değerlendirilmesinde bulundu. 2009 yılının ikinci yarısından itibaren iktisadi faaliyetteki canlanmanın Orta Vadeli Program'da (OVP) öngörülenden daha güçlü olmasının,

bütçe gelirlerinin tahmin edilenin belirgin olarak üzerinde gerçekleşmesini sağladığını vurgulayan Kurul, büyük ölçüde konjonktürel etkilerle ortaya çıkan bu gelir artışının mali kuralda da öngörüldüğü biçimde ağırlıklı olarak kamu borcunun azaltılmasında kullanılması, gerek toplam talep yönetimini etkinleştirilmesi gerekse dolaylı vergilerdeki artış gereksinimini azaltması bakımından Merkez Bankası'nın dengeleyici para politikası izleme esnekliğini artıracağı ifade edildi.

"Para Politikası Çıkış Stratejisi" kapsamında teknik faiz ayarlaması sürecinin ilk adımının atılması için gerekli koşulların oluştuğu değerlendirilmesinde bulunan Kurul, hali hazırda bir hafta vadeli repo ihalelerinde faiz oranlarının yüzde 7 civarında dalgalandığını dikkate aldı. Kurul, söz konusu dalgalanmayı önlemek amacıyla ihalelerin sabit faiz oranından miktar ihalesi yöntemiyle gerçekleştirilmeye başlanmasına karar verdi. Bu doğrultuda, çıkış stratejisinde belirtildiği gibi, para politikası açısından bundan böyle politika faiz oranı niteliği kazanacak olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı gecelik işlemler için ilan edilen borçlanma faiz oranının 50 baz puan üzerinde, yüzde 7 olarak belirlendi.

Kurul, iç talepteki istikrarlı toparlanmaya rağmen dış talebin henüz yeterince güç kazanmadığına dikkat çekti. Son dönemde Yunanistan basta olmak üzere birçok Avrupa

ülkesinde kamu borçlarının sürdürülebilirliğine dair kaygıların artmasının özellikle en büyük dış ticaret pazarı olan Avrupa bölgesindeki toparlanmaya dair aşağı yönlü riskleri artırdığını ifade eden Kurul, bu süreçte Euro'nun belirgin olarak değer kaybetmesinin dış pazarlarda rekabet gücünü kısmen olumsuz etkileyebilecek bir unsur olarak öne çıktığını kaydetti. Bu çerçevede Kurul, küresel ekonomiye ilişkin belirsizlikler nedeniyle politika faiz oranlarının bir süre daha mevcut düzeylerde tutulması ve uzun süre düşük

düzeylerde seyretmesi gerekebileceğini teyit ettiğini vurguladı.

Son dönemde açıklanan verilerin iktisadi faaliyetteki toparlanma sürecinin devam ettiğini gösterdiğini vurgulayan Kurul, Mart ayında sanayi üretiminin, mevsimsellikten arındırılmış verilerle, aylık bazda yüzde 0.9 oranında artış kaydettiğini vurguladı. Yıllık bazda değerlendirildiğinde, 2010 yılı ilk çeyreğinde yüzde 17.2 oranında artan sanayi üretim endeksinin, ilk çeyreğe ilişkin çift haneli büyüme öngörüsünü desteklediğinin vurgulayan Kurul, Nisan ayı kapasite kullanım verileri ve diğer öncü göstergelerin iktisadi faaliyetteki toparlanmanın yılın ikinci çeyreğinde de devam edeceğine işaret etti. Bununla birlikte, ikinci çeyrekte itibaren baz etkisinin hafiflemesiyle yıllık büyüme oranlarının kademeli olarak azalacağı öngörüldü.

Hazine üç ayda 40 milyar daha borçlanacak

Hazine Müsteşarlığı, Haziran-Ağustos döneminde 43.6 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık, 39.9 milyar TL'lik toplam iç borçlanma gerçekleştirecek. Hazine 18.9 milyar TL'lik iç borç servisi yapacağı Ağustos ayında, 18 milyar TL'lik iç borçlanma gerçekleştirecek.

Hazine Müsteşarlığı, Haziran-Temmuz-Ağustos döneminde 43.6 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık, 39.9 milyar TL'lik toplam iç borçlanma gerçekleştirmeyi öngördü. Haziran ayında 12 milyar TL, Temmuz ayında 12.7 milyar TL iç borç ödemesi yapacak olan Hazine Müsteşarlığı, yazın en sıcak ayı olan Ağustos'ta 18.9 milyar TL'lik iç borç ödemesiyle daha fazla terleyecek.

Hazine Müsteşarlığı, 2010 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos dönemi iç borçlanma stratejisini açıkladı. Buna göre, Hazine Müsteşarlığı

Haziran ayında toplam 12 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 11.1 milyar TL borçlanma gerçekleştirmeyi planladı. Temmuz ayında toplam 12.7 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 10.8 milyar TL borçlanma gerçekleştirmeyi hedefleyen Hazine Müsteşarlığı, Ağustos ayı için ise 18.9 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık, 18 milyar TL'lik iç borçlanma gerçekleştirmeyi planladı. Böylece Hazine Müsteşarlığı, Haziran-Temmuz-Ağustos döneminde 43.6 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık, 39.9 milyar TL'lik toplam iç borçlanma ger-

çekleştirecek. Ayrıca Hazine, piyasa koşullarının uygun olması durumunda 10 yıl vadeli, sabit kuponlu ve enflasyona endeksli senetleri yeniden ihraç edebilecek. 3 aylık İç Borçlanma Stratejisi çerçevesinde Haziran ayında gerçekleştirilecek toplam 12 milyar TL'lik iç borç servisinin 7 milyar 247 milyon TL'sini piyasaya yapılacak ödemeler, 4 milyar 759 milyon TL'lik bölümünü ise rekabetçi olmayan teklifi (ROT) ve doğrudan satış yoluyla yapılan ihraçlara ilişkin ödemeleri kapsayan kamu kurumlarına yapılacak ödemeler oluşturacak. Haziran ayında yapılacak iç borç

ödemelerinin 11 milyar 685 milyon TL'si TL cinsi, 322 milyon TL'si döviz cinsi olacak.

Hazine Müsteşarlığı, Temmuz'da gerçekleştirmeyi planladığı 12 milyar 7 milyon TL'lik iç borç ödemesinin 10 milyar 988 milyon TL'sini piyasaya, 576 milyon TL'si kamu kurumlarına yapılacak ödemelerden oluşacak. Hazine Müsteşarlığı, Temmuz ayında Merkez Bankası'na 1 milyar 99 milyon TL'lik iç borç ödemesi yapacak. Temmuz ayında yapılacak iç borç ödemelerinin 12 milyar 604 milyon TL'si TL cinsi, 58 milyon TL'si döviz cinsi olacak.

Hazine Müsteşarlığı, yaz aylarının en zorlu günlerini Ağustos'ta yaşayacak. Hazine Ağustos'ta 18.9 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık, 18 milyar TL'lik iç borçlanma gerçekleştirecek. Ağustos'taki iç borç ödemelerinin 17 milyar 209 milyon TL'si piyasaya yapılacak ödemelerden, 1 milyar 668 milyon TL'si kamu kurumlarına yapılacak ödemelerden oluşacak. Ağustos'ta yapılacak iç borç ödemelerinin tamamı TL cinsi ödemelerden oluşacak.

Hazine Müsteşarlığı, Haziran'da 4, Temmuz'da 5, Ağustos'ta 5 olmak üzere toplam 14 ihale gerçekleştirecek. Hazine Müsteşarlığı 21 Haziran'da 5 yıl (bin 771 gün) vadeli TL cinsi 6 ayda bir TÜFE'ye endeksli Devlet Tahvili ihalesi yapacak.

Söz konusu ihale tahvilin yeniden ihracı şeklinde Hazine 22 Haziran'da iki ihale birden gerçekleştirecek. Bunlardan ilki 5 yıl (bin 820 gün) vadeli, sabit kuponlu, 6 ayda bir kupon ödemeli TL cinsi devlet tahvilinin ilk ihracı olacak. 22 Haziran'da yapılacak ikinci ihalede ise 19 ay (581 gün) vadeli TL cinsi İskontolu Devlet Tahvili'nin yeniden ihracını gerçekleştirecek. Hazine Müsteşarlığı, 29 Haziran'da 11 ay (343 gün) vadeli, TL cinsi iskontolu Hazine Bonosu'nun yeniden ihracını yapacak.

Hazine Müsteşarlığı, Temmuz'da 5 ihale yapacak. Hazine, 12 Temmuz'da 6 ay (182 gün) vadeli TL cinsi iskontolu referans Hazine Bonosu'nun ilk ihracını gerçekleştirecek. Hazine'nin 13 Temmuz'da yapacağı 21 ay (651 gün) vadeli TL cinsi iskontolu Devlet Tahvili ihalesi tahvilin ilk ihracı olacak. 26 Temmuz'da 7 yıl (2 bin 548 gün) vadeli TL cinsi 3 ayda bir kupon ödemeli değişken faizli Devlet Tahvili ihalesi gerçekleştirecek. Bu da tahvilin ilk ihracı olacak. Hazine, 27 Temmuz'da iki ihale yapacak. Bunlardan ilki 3 yıl (987 gün) vadeli TL cinsi 3 ayda bir kupon ödemeli sabit kuponlu Devlet Tahvili ihalesi olacak. Söz konusu ihale, tahvilin yeniden ihracı şeklinde gerçekleştirilecek. Temmuz ayının son ihalesi ise 12 ay (357 gün) vadeli TL cinsi, iskontolo Hazine Bonosu'nun ilk ihracı olacak.

Hazine Müsteşarlığı, Ağustos'ta 5 ihale yapacak. Hazine, 10 Ağustos'ta 5 yıl (bin 820 gün) vadeli TL cinsi, 6 ayda bir kupon ödemeli, TÜFE'ye endeksli Devlet Tahvili'nin ilk ihracını yapacak. Hazine Müsteşarlığı 16 Ağustos'ta 2 ihale yapacak. Bunun ilki 11 (336 gün) vadeli TL cinsi iskontolu Hazine Bonosu ihalesi, ikincisi ise 3 yıl (966 gün) vadeli TL cinsi 3 ayda bir kupon ödemeli sabit kuponlu Devlet Tahvili ihalesi olacak. Bu iki ihale de devlet tahvillerinin yeniden ihracı şeklinde yapılacak. Hazine, 17 Ağustos'ta da iki ihale yapacak. İlki 20 ay (616 gün) vadeli TL cinsi iskontolu devlet tahvili, ikincisi 7 yıl (2 bin 527 gün) vadeli TL cinsi, 3 ayda bir kupon ödemeli değişken faizli Devlet Tahvili ihalesi olacak. Söz konusu ihale de yeniden şekilde gerçekleştirilecek.

Hazine Müsteşarlığı 3 aylık dönemde 4.9 milyar TL dış borç ödemesi yapacak. Böylece Hazine'nin üç aylık dönemde yapacağı toplam iç ve dış borç ödemeleri 48.4 milyar TL olacak. Hazine Müsteşarlığı'nın 3 ayda yapacağı iç borç ödemelerinin 33.9 milyar TL'si ana para ödemelerinden, 9.5 milyar TL'si faiz ödemelerinden oluşacak. Dış borç ödemelerinin 3.4 milyar TL'si ana para ödemelerinden, 1.4 milyar TL'si faiz ödemelerinden oluşacak.

Dünya Ekonomisi

ABD'de finansal reform

ABD Senatosu, geniş kapsamlı finansal düzenleme içeren yasa tasarısını onayladı. Tasarı, 1930'lardan bu yana planlanan en geniş kapsamlı finansal düzenlemeyi içeriyor. Almanya ise finansal kuralların küresel düzeyde düzenlenmesini istiyor.

Senatonun tasarısının, Aralık ayında Temsilciler Meclisi'nce onaylanan önlemler paketiyle birleşmesi gerekiyor. Ancak bundan sonra nihai paket, yasalaşması için ABD Başkanı Barack Obama'nın onayına sunulacak. Bazı ekonomistler, paketin Obama'nın onayına gelecek ay sunulabileceğini düşünüyor.

ABD Senatosu'nca onaylanan tasarı, finansal risklerin izlenmesi için yeni yollar sunarken, zor durumdaki şirketlere likidite sağlamayı da kolaylaştırıyor. Tasarıyla yeni bir gözlemci kurum oluşturulacak ve çetrefil türev piyasada reform yapılmasına çalışılacak. Tasarı, ayrıca büyük bankalar üzerindeki kısıtlamaları artıracak.

ABD Başkanı Obama, Amerikalıların "Wall Street'in hataları için" yeniden ödeme yapmak durumun-

da kalmayacağını, Wall Street'in denediğini ancak, tasarımı baltalamakta başarısız olduğunu söyledi. Tasarının nihai versiyonunun, finans şirketlerini hesap sorulabilir hale getireceğini ancak serbest piyasanın engellenmeyeceğini ifade eden Obama, finans sektörünün lobicilikle, milyonlarca dolarlık reklamlar ve yasalardaki boşlukları kullanarak defalarca düzenleyici reformları engellemeye çalıştığını belirtti.

Almanya Başbakanı Angela Merkel, zengin ve gelişmekte olan ülkeleri, piyasaların ve finans sektörünün düzenlenmesi konusunda "güçlü sinyal" göndermeye çağırdı. Merkel, yaptığı açıklamada, küresel finansal kriz çıktığından bu yana daha güçlü bir düzenlenmenin ajandalarında olduğunu belirtti.

Gelecek ay Kanada'da bir araya

gelecek G-20 ülkelerinden "ortak güçlü bir sinyal" göndermelerini isteyen Merkel, daha güçlü kurallar konusunda isteksiz davranan ülkelere de çağrıda bulundu. Merkel, sürecin ilerlemeyi gerektirdiğini belirterek, "Aksi halde, en azından Almanya'da, insanlar bizden umudu kesecek" diye konuştu.

Merkel, küresel krizin zirve yaptığı dönemlerde G-20 ülkelerinin ve gelişmekte olan ülkelerin, "her ürünün, her aktörün ve her finansal merkezin düzenlenmesi gerektiği" konusunda anlaştığını ve bu konuda söz verildiğini hatırlatarak, "Belli ölçüde kanıtları desteklememiz ve (bunu yaptık) dememiz gerekiyor. Bu nokta çok uzakta olmamalı" dedi.

Kanada, Avustralya ve Japonya krizde büyük bankalarının batmadığını ve bu nedenle yeni vergilerin külfetine katlanmak durumunda

olmadıklarını tartışıyor. Avrupa ve hatta ABD ise bankalara vergi konulması gerektiği fikrini destekliyor. Merkel, "Eğer bu üç ülke yine (biz bu durumdan etkilenmedik) derse, bu son derece engelleyici olacak ve sonuçta ilerleyemeyeceğiz" diye konuştu.

Avrupa Merkez Bankası (AMB) Başkanı Jean-Claude Trichet, Avrupa'nın ortak para birimi avronun geleceğine güveninin daha fazla olduğunu söyledi. Trichet, Avrupa Birliği ve Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) açıkladığı kurtarma paketinin ardından avroya güveninin daha fazla olduğunu ifade ederek, avroyu desteklemek için bankanın para basımına başlamayacağını belirtti.

Fiyat istikrarının sağlanmasının Avrupa Merkez Bankası'nın en önemli görevi olduğuna işaret eden Trichet, "Para politikasında değişiklik yapmadık. Hedefimiz, uzun ve orta vadede fiyat istikrarını korumak" dedi.

Trichet, Avrupa ülkelerinden devlet tahvili satın alınmasına ilişkin durumu değerlendirirken de, AMB'nin attığı adımların tamamen anlaşmaların izin verdiği yönde olduğunu söyledi.

Mali krizin değişip değişmediğine ilişkin bir soruya Trichet, bunun aynı kriz olmadığını ancak, gerginliğin devam ettiğini ifade etti. Trichet, 2007 yılında mali çalkantıyla başlayan krizin 2008 yılında küresel bazda özel sektörü vurduğunu kaydetti. Şimdi ise hükümetlerin kredi sorunu yaşadığı bir dönemde bulunulduğunu belirten Trichet, "Kriz karşısında gerekli kararları

alıyoruz" dedi. Jean-Claude Trichet, bütçe kriziyle ilgili bir başka soruya da, krize karşı alarm durumunda kalmak gerektiğini vurgulayarak, bunun, kamu otoritelerinin kapasitesine ve özel sektörün alacağı kararlara bağlı olduğunu yanıttı verdi.

Almanya Başbakanı Angela Merkel'in sözcüsü Ulrich Wilhelm yaptığı açıklamada, Berlin ve Paris'in, Avrupa'nın borç sorununun yanı sıra küresel ekonomideki toparlanmanın ele alınacağı uluslararası zirvelere birlikte hazırlanacağı belirtilen açıklamada, "İki lider, 17 Haziran'daki Avrupa Konseyi toplantısı, özellikle Avrupa'nın büyüme stratejisi konusunda ve Haziran ayı sonunda Kanada'da yapılacak G-8 ve G-20 zirvesine birlikte hazırlanmak için anlaştı" denildi.

Yunanistan'dan sonra Avrupa'da gözler şimdi İspanya'ya çevrildi. 15 milyar Euro'luk kemer sıkacak olan ülkeyi zorlu bir süreç bekliyor. İspanya, Yunanistan'ın durumuna düşmemek için gayret gösterirken, IMF, İspanya'ya ekonomik istikrar için reform çağrısı yaptı.

IMF, İspanya'nın ekonomisini rekabetçi hale getirebilmek için sanayi, kamu finansmanı ve işgücü piyasasında geniş kapsamlı reformlar yapması gerektiğini belirtti.

İspanyol ekonomisinin çok ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğuna dikkat çeken IMF, bu zorlukları şöyle sıraladı: İşsizlik, patlayan konut balonu, büyük bütçe açığı, ağır dış borç yükü, zayıf üretkenlik artışı ve zayıf rekabet gücü.

IMF, geçen yıl durgunluktan çıkmayan tek büyük Avrupa ekonomisi olan İspanya'nın orta vadede büyümeye geçeceğini öngördü. Dünya ekonomik görünüm raporunda İspanyol ekonomisinin bu yıl yüzde 0.4 daralacağı tahminine yer veren IMF, 2011 için yüzde 0.9 büyüme bekliyor.

İspanya, yüzde 20'yi aşan işsizlik oranıyla, Avrupa Birliği'nde işsizliğin en yüksek olduğu ülke. İspanyol hükümeti, işgücü piyasası reformu için mayıs sonuna kadar sendikalar ve iş dünyasından temsilcilerle görüşmeler yürütecek.

İspanya Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero, 12 Mayıs'ta açıkladıkları 15 milyar Euro'luk kemer sıkma programından, sendikaların tepkisine rağmen vazgeçmeyeceklerini belirtmişti. Zapatero hükümeti, geçen yıl yüzde 11.2 olan bütçe açığı/milli gelir oranını 2013'te yüzde 3'e indirmeyi hedefliyor.

İspanya'nın şu an içinde bulunduğu zor duruma zemin hazırlayan en büyük unsur, İspanya'nın 11 yıl önce 10 Avrupa ülkesi ile birlikte Euro'ya geçmesi oldu. Euro'ya geçişle birlikte İspanya'da faizlerin düşmesi, ülkede emlak sektörünün hızla canlanmasına yol açtı. Ancak son iki yıl içinde, 10 yıldır büyüdüğü için zaten bir düzeltme sürecine girmesi beklenen İspanyol emlak sektörü, finansal krizin etkisiyle tepe taklak oldu. Kamu harcamaları ve bütçe açığındaki artış, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik zorlukları daha da derinleştirdi.

Enflasyon eksiye düştü

Mayıs ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -1,15 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 5,47, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,21 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 3,50 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -5,66, sanayi sektöründe ise yüzde -0,08 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 5,36 ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı alt sektöründe yaşandı. 779 maddeden 306 maddenin ortalama fiyatlarında artış gerçekleşti.

Mayıs ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde -0,36 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 4,17, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,10 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,20 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 11,16 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış ise yüzde 42,96 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oluştu. Endekste 446 maddeden 231 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

ÜFE	MAYIS 2010 (2003=100)	MAYIS 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-1,15	-0,05
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,47	2,30
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,21	-2,46
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	3,50	8,96

TÜFE	MAYIS 2010 (2003=100)	MAYIS 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,36	0,64
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,17	1,71
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,10	5,24
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,20	9,49

		2010					2009						
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,58	2,25	4,24	6,69	5,47	3,27	2,54	2,97	3,60	3,90	5,24	5,93
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,85	1,45	0,58	0,60	-0,36	0,11	0,25	-0,30	0,39	2,41	1,27	0,53
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,85	3,32	3,93	4,55	4,17	1,83	2,08	1,78	2,18	4,64	5,96	6,53

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Nisan (Milyon YTL)			2010 Yılı Bütçe Hedefi
	2009	2010	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	64.866	74.692	15.1	229.947
Vergi Gelirleri	50.958	63.232	24.0	193.324
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	16.716	18.060	8.04	59.481
Gelir Vergisi	12.965	13.014	0.37	41.516
Gelir Vergisi Tevkifatı	11.539	11.388	-1.30	38.057
Kurumlar Vergisi	3.751	5.046	34.5	17.965
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	3.529	4.626	31.0	17.205
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.879	2.283	21.5	4.484
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.849	2.237	20.9	4.328
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	21.803	26.615	22.0	86.366
Dahilde Alınan KDV	6.445	7.974	23.7	22.636
Özel Tüketim Vergisi	12.245	15.944	30.2	54.631
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.546	1.263	-18.3	3.875
Dış Ticarettten Alınan Vergiler	7.479	11.543	54.3	33.134
İthalde Alınan KDV	6.696	10.570	57.8	30.108
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.796	3.980	-31.3	6.754
Harcamalar	87.435	93.546	6.98	286.981

EKONOMİK VERİLER

	2009	2008	2007	2006	2005	2004
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	953.974	950.534	843.178	758.391	648.932	559.033
GSYH (milyon/dolar)	617.611	742.094	658.786	526.429	481.497	390.387
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	-4.7	0.7	4.7	6.9	8.4	9.4
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	8.590	10.376	9.33	6.477	5.008	4.172
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	103.2	114.3	115.3	107.8	100	
Toplam İhracat (milyon/dolar)	102.129	132.027	107.272	85.535	73.476	63.167
Toplam ithalat (milyon/dolar)	140.926	201.963	170.062	139.576	116.774	97.540
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	72.5	65.4	63.1	61.3	62.9	64.8
İşsizlik Oranı (%)	14.0	13.5	10.6	9.9	10.3	10.3
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	309.740	267.990	248.421	258.198	270.275	274.195
İç Borç Stoku (milyon TL)	330.005	274.827	255.310	251.470	244.782	224.483
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	271.140	277.669	249.386	207.593	169.732	160.980
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	441.507	380.321	333.485	345.050	331.520	316.528
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193	-22.198	-14.431

(Bin YTL)	2010		2009		2008
	14 Mayıs	07 Mayıs	31 Aralık	15 Mayıs	26 Aralık
Emisyon	41.995.323	40.807.647	38.340.278	35.377.652	32.724.754
Para Arzı					
- M1	108.303.484	104.216.230	107.051.398	90.764.173	83.380.932
- M2	512.326.977	509.630.513	494.024.148	445.527.004	434.205.424
- M3	539.975.132	539.031.786	520.674.414	473.941.399	458.383.776
Yurtiçi Kaynaklı TL Mevduat	325.962.254	319.054.052	305.200.507	267.842.101	268.802.517
- Vadeli Tasarruf	210.827.773	210.454.798	197.976.696	182.545.441	184.492.538
- Vadesiz Tasarruf	22.096.812	21.910.074	19.800.398	18.765.416	15.593.007
- Vadeli Ticari	54.228.998	53.458.138	49.438.951	37.780.109	39.693.690
- Vadesiz Ticari	16.598.629	14.200.888	16.761.263	11.186.173	11.511.475
- Resmi Mevduat	22.210.042	19.030.154	21.178.199	17.564.962	17.511.807
Kredi Stoku	342.062.766	339.623.599	305.478.312	272.649.959	278.395.523
- Tüm Banka Kredileri	342.062.766	339.623.599	305.478.312	272.649.959	278.395.523
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	246.281.467	248.756.637	237.628.748	198.284.573	171.774.890

Mevzuat Değişiklikleri

- 04.05.2010** - TMS 19-Tanımlanmış Fayda Varlığının Sınırı, Asgari Fonlama Koşulları ve Bu Koşulların Bir-biri ile Etkileşimine İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı Yorumu (TFRS Yorum 14) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 194)
- 12.05.2010** - Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
- İstirahatli Olan Sigortalıların İşyerinde Çalışmadıklarına Dair Bildirimin İşverenlerce Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ
  - Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ
  - Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğ
- 13.05.2010** - 5982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 2010/406 Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanacak Hazine Desteğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- 22.05.2010** - Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği (Seri No: 4)
- 27.05.2010** - Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2010/21)
- 28.05.2010** - 2010/480 Büyükşehir Belediyeleri İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintiler Hakkındaki Bazı Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar

Vergi Takvimi

- 09.06.2010** - 16–31 Mayıs Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemeler Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 10.06.2010** - 16–31 Mayıs Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 15.06.2010** - Mayıs 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 22.06.2010** - Mayıs 2010 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.06.2010** - Mayıs 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Mayıs 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.06.2010** - Mayıs 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- 1–15 Haziran Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.06.2010** - 1–15 Haziran Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerce Vergi Levhasını Tasdik Ettikleri Kişilerin Ad, Soyad ve Vergi Kimlik Numaralarına İlişkin Yapılacak Bildirim
- 28.06.2010** - Mayıs 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- 30.06.2010** - Mayıs 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- SSK (Mayıs 2010) Sigorta Primlerinin Ödemesi
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Mal Ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Mayıs 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

Mayıs 2010 Kronoloji

- 01 Mayıs** 1 Mayıs 33 yıl aradan sonra Taksim Meydanı'nda 150 bin kişinin katılımıyla coşkuyla kutlandı. Tunceli'de PKK saldırısı sonucu 4 er şehit oldu.
- 02 Mayıs** Başbakan Erdoğan, konuşmasında İsmet İnönü'yü Hitler'e benzetti. CHP Erdoğan'ın sözlerini terbiyesizce bulduğunu açıkladı.
- 03 Mayıs** Anayasa paketinin ikinci turunda, parti kapatmaya ilişkin düzenleme 327 oyda kalarak referanduma gidecek paketten düştü.
- 04 Mayıs** Anayasa paketinin tartışmalı maddelerinden Anayasa Mahkemesi'ni düzenleyen madde TBMM'de 337 oyla kabul edildi.
- 05 Mayıs** Yunanistan'da tasarruf tedbirlerini protesto eden 150 bin kişi yürüdü, çıkan olaylarda 3 kişi öldü.
- 06 Mayıs** Askeri bilirkişi raporunda Balyoz, Suga, Oraj, Çarşaf ve Sakal planlarının gerçek olmadığı yönünde kuvvetli deliller bulunduğu yer aldı.
- 07 Mayıs** ABD'nin Dow Jones endeksinde önceki gün yaşanan sert düşüşün ardından piyasalarda kayıpların 1 trilyon dolar olduğu belirtiliyor.
- 08 Mayıs** Şırnak ve Hakkari'de PKK'nın döşediği mayınların patlaması sonucu iki asker şehit oldu.
- 09 Mayıs** Suriye lideri Beşşar Esad ve Katar Emiri Al Thani İstanbul'da Başbakan Erdoğan ile biraraya geldi.
- 10 Mayıs** CHP lideri Deniz Baykal, gizli görüntüleriyle ilgili düzenlediği basın toplantısında, hükümeti komplo kurmakla suçladı ve genel başkanlıktan istifa ettiğini açıkladı.
- 11 Mayıs** Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Mali Kurul Yasa Taslağı'nı açıkladı. Buna göre, Türkiye gelecek 10 yılda bütçe açığını, milli gelirin yüzde 1'ine indirecek.
- 12 Mayıs** Cumhurbaşkanı Gül, Anayasa'nın bazı maddelerinde değişiklik yapan kanunu onayladı ve halkoyuna sunulması için Başbakanlığa gönderdi.
- 13 Mayıs** 12 Eylülcülere yargı yolunda açan Anayasa değişikliği, darbenin 30'uncu yıldönümü olan 12 Eylül 2010 tarihinde referanduma sunulacak.
- 14 Mayıs** Başbakan Erdoğan'ın ekonomik krizle boğuşan yunanistan ziyareti ülkede büyük yankı uyandırdı. İki ülke arasında da 22 ayrı konuda protokol imzalandı.
- 15 Mayıs** Maliye Bakanlığı, naylon fatura kullananlara ve düzenleyenlere hapis cezası öngören bir kanun tasarısı hazırladı.
- 16 Mayıs** Turkcell Süper Ligi'de Bursaspor şampiyon oldu. Bursaspor tarihinde ilk kez şampiyonluk yaşadı.
- 17 Mayıs** CHP genel başkanlığı için Kemal Kılıçdaroğlu aday olduğunu açıkladı. Zonguldak'ta yerin 540 m. altındaki maden ocağında grizu patladı, 30 maden işçisi mahsur kaldı.
- 18 Mayıs** Ankara'da toplanan CHP il başkanlarının 77'si Kemal Kılıçdaroğlu'na destek verdiklerini açıkladı.
- 19 Mayıs** Almanya'nın bazı büyük finans kuruluşu hisselerine ve Euro Bölgesi borçlarına getirdiği açığa satış yasağı piyasalarda büyük düşüşlere neden oldu.
- 20 Mayıs** Kilimli'de maden ocağında yerin 540 metre altındaki göçükte mahsur kalan 30 madenciden 28'inin cesesine 66 saat sonra ulaşıldı.
- 21 Mayıs** ABD'de bankacılık sektöründe önemli düzenlemeler içeren finansal reform paketi ABD senatosunda kabul edildi.
- 22 Mayıs** CHP kurultayında CHP Genel Başkanlığı'na Kemal Kılıçdaroğlu seçildi. Kılıçdaroğlu CHP'nin 7. lideri oldu.
- 23 Mayıs** Kemal Kılıçdaroğlu'nun genel başkan seçilmesinin ardından CHP'yi seçimlere götüreceği yeni Parti Meclisi oluşturuldu.
- 24 Mayıs** İran uranyum takasına ilişkin mektubunu Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'na sundu. İran üstlendiği yükümlülükleri yerine getireceğini taahhüt etti.
- 25 Mayıs** Alanya'dan Pamukkale'ye giden tur otobüsü köprüden uçtu, 13'ü Rus turist olmak üzere 15 kişi öldü, 25 kişi yaralandı.
- 26 Mayıs** İşçi ve memurlar, grizu patlamaları, Tekel işçileri ve çalışma yaşamındaki sorunlara dikkat çekmek amacıyla ülke çapında bir saatlik iş bırakma eylemi yaptı.
- 27 Mayıs** Şırnak ve Siirt'te PKK saldırıları sonucu 2 asker şehit oldu, 3 asker yaralandı.
- 28 Mayıs** Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, İspanya'nın AAA olan kredi notunu AA+'ya indirdi.
- 29 Mayıs** Şırnak'ta askeri time, Siirt'te koruculara saldıran teröristler 2 komando ile 4 korucuyu şehit etti.
- 30 Mayıs** Hatay'da Deniz İkmal Destek komutanlığı'na PKK'lı teröristlerce roketatarlı saldırı düzenlendi, 6 asker şehit oldu, 11 asker yaralandı.
- 31 Mayıs** Gazze'ye insani yardım götüren filoya İsrail'li komando birliği bastı, en az 10 kişi öldü, 60 kişi yaralandı. İskenderun'da nöbet aracına ateş açıldı 6 asker şehit oldu.